

Resumé:

Præsentation af nyt projekt: Sprogbrug og sprogholdninger i Aabenraa og Aalborg

Malene Monka

I oplægget vil jeg præsentere et netop påbegyndt projekt med titlen: *Sprogbrug og sprogholdninger i Aabenraa og Aalborg*. Titlen beskriver projektets overordnede formål, nemlig at undersøge sprogbrug og sprogholdninger to steder i Danmark, der er sprogligt interessante af flere årsager. For det første foreligger der kun én nyere, kortfattet sprogbeskrivelser fra Aalborg (Pedersen 2016) og en grundig, men ældre sprogbeskrivelse fra Aabenraa (Olsen 1949); der mangler med andre ord nye, grundige sprogbeskrivelser fra begge steder. Resultaterne kan være med til at afgøre om sprogbrugen i de to byer kan karakteriseres som selvstændige bymål. For det andet fungerer Aabenraa og Aalborg som lokale centre for hhv. Bylderup og Hirtshals, der indgik i de netop afsluttede *Dialekt i periferien-* og *Sprog og sted*-projekter. En sammenligning af sprogbrugsbeskrivelser fra de to projekter kan blandt andet belyse, om dialektnivellering foregår i samme tempo på land og i by. Og en sammenligning af resultaterne af sprogholdningsundersøgelser fra de to undersøgelser kan blandt andet vise om unge mennesker i lokale centre reagerer på samme måde på lokale stemmer som unge fra mere rurale områder af samme dialektområde.

Ud fra tidligere studier kan man danne følgende hypoteser om, hvilken type sprogbrug man kan forvente at finde:

– I Aabenraa vil der formentlig være mange dialekttræk og måske bymålstræk i de ældste informanternes sprogbrug (Olsen 1949; Rasmus-

sen & Møller 1982; se også Boll-Johansen 2018), hvorimod vi må forvente, at de unge ikke bruger dialekt som hverdagssprog (Monka in press).

– I Aalborg vil der formentlig være en del nordjyske træk. Hvis der, som Pedersen (2016) foreslår, er tale om en igangværende standardiseringsproces, vil der være flest regionale træk i de ældste informanters sprogbrug. De unge informanter fra Aalborg vil formentlig bruge nogle af de samme nordjyske træk som de unge i Hirtshals (Maegaard & Monka in press).

Litteratur

- Boll-Johansen, Hans (2015) *Danskerpak og Tyskerpak. De danske og de tyske i Sønderjylland – og hvordan vi hver for sig oplevede krigen*. København, Gyldendal.
- Maegaard, Marie & Malene Monka (In press) Patterns of Dialect Use: Language Standardization at Different Rates. Marie Maegaard, Malene Monka, Kristine Køhler Mortensen & Andreas Candefors Stæhr (red.) *Standardization as sociolinguistic change: A transversal study of three traditional dialect areas*. Routledge:41-69.
- Monka, Malene (In press) Southern Jutland: Language Ideology as a means to slow down dialect levelling. Marie Maegaard, Malene Monka, Kristine Køhler Mortensen & Andreas Candefors Stæhr (red.) *Standardization as sociolinguistic change: A transversal study of three traditional dialect areas*. Routledge:70-118.
- Olsen, Karen Marie (1949) Synchronisk beskrivelse af Aabenraa Bymaal *Danske Folkemål* 16:5-66.
- Pedersen, Inge Lise (2016) Talesproget i Ålborg hvordan lyder det egentlig? Er det nordjysk, eller bare jysk. *Danske Talesprog* 17:115-136.
- Rasmussen, Jonna Riishøj & Gitte Mai Møller (1982) *Hva mener du? en holdnings- og sproganeundersøgelse foretaget blandt skoleelever i Vendsyssel og Sønderjylland. Speciale Aalborg Universitetscenter*. Manuskript 355 i Afdeling for Dialektforsknings manuskriptsamling.

Om danske nominelle *sted*-adverbialer

– med udgangspunkt i Barrie & Yoo (2017)¹

Michael Nguyen og Jens Sand Østergaard
Aarhus Universitet

Denne artikel omhandler danske og engelske lokative nominelle adverbialer (NA'er) der ikke altid behøver at blive indledt af en præposition (P), fx *Jeg bor et dejligt sted*. Disse adverbialer har som kerne substantivet *place* i engelsk og substantivet *sted* i dansk. Udgangspunktet for artiklen er Barrie og Yoos (2017) (B&Y) analyse af engelske NA'er. Det centrale i B&Y's analyse er antagelsen af at det kun er nogle nominaler, DP'er, der skal have kasus, hvorimod andre nominaler, NP'er, ikke behøver kasus. DP'er indeholder et determinativ; det gør NP'er ikke. I B&Y's analyse er P obligatorisk ved DP'er; ved NP'er er den optionel. Vi viser at denne distinktion mellem de to typer nominaler ikke afgør om P er til stede i dansk, og foreslår i stedet at det både er stilistiske, syntaktiske og semantiske faktorer der er med til at styre om P er til stede.

¹ Vi vil gerne rette en stor tak til Paul Law for støtte og frugtbar diskussion. Uden ham ville denne artikel ikke se dagens lys. Også tak til Merete Birkelund, Kristoffer Friis Bøegh, Henrik Jørgensen, Cecilie Larsen og Sten Vikner for kommentarer og diskussion. Særlig tak til Lilian Bjerremann for at hjælpe os med at skaffe deltagere til vores grammatikalitetsundersøgelse. Tak til Hannah Jane, Maia McWilliams, Georgina Preston og George Walkden for deres vurderinger af de engelske data og til Morten Auklend for hans vurderinger af de norske data. Også tak til publikummet ved konferencen *Fourth International Conference on Linguistics and Language* i 2018, i hvis rapport Nguyen (2018) blev udgivet. Nærværende artikel er en omarbejdet og revideret version af den artikel. Eventuelle fejl og mangler tager vi naturligvis på vores kappe.